

राजविराज दैनिक

वर्ष ३३ अंक ९९ २०८० साल कार्तिक २९ गते बुधवार (15 Nov. 2023 Wednesday) मूल्य रु. ५/-

Log in : rajvirajdainik.com.np

यस अंक भित्र : २ पृष्ठमा : तिहारमा खर्चको ... ३ पृष्ठमा : सबै मुस्ताडवासीका लागि ... ३ पृष्ठमा : भारतमा सुरुड भत्किएको स्थानमा ...

चाडपर्वको संरक्षण र सम्बर्द्धन गरौं।
चाडपर्वमा फजुल खर्च नगरौंहाम्रा साँस्कृतिक पर्वहरूको जगेर्ना गरौं।
मद्यपान र जुवातासजस्ता विकृतिको अन्त्य गरौं।

छठ पर्वलाई लक्षित गर्दै पोखरीको सरसफाई

दैनिक समाचारदाता
राजविराज, २९ कार्तिक।छठ पर्वलाई लक्षित गर्दै
मंगलबार राजविराज
नगरपालिका वडा नं. ३ स्थित
कल्टुदास पोखरीको सरसफाई
गरिएको छ।वडा नं. ३ कार्यालयको
अगुवाईमा जनप्रतिनिधी, नेपाली
सेना, नेपाल तथा सशस्त्र प्रहरी,
सप्तरी युथ नेपाल र माँ बैष्णो
काली सेवा समितिका
पदाधिकारीद्वारा पोखरीको
सरसफाई गरिएको हो।पोखरीभित्रको फोहोरका साथै
चौरैतिको फोहोर समेत हटाएका
छन्। वडा नं. ३ का अध्यक्ष
अनिल कुमार दास, राजविराज
नगरपालिकाका कार्यवाहक मेयर
इसरत परबिन समेत सरसफाईमा
सहभागी भएका थिए।

टिकटक बन्द नगरे इन्टरनेट सेवा प्रदायकलाई कारबाही

दैनिक समाचारदाता
काठमाडौं, २८ कार्तिक।नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले
सबै इन्टरनेट सेवा प्रदायक र
मोबाइल सेवा प्रदायकलाई
टिकटकको पहुँचमा तत्काल रोक
लगाउन निर्देशन दिएको छ।प्राधिकरणले मंगलबार
विज्ञप्ति जारी गरी उक्त निर्देशनको
पालना नगरे कारबाही हुने
जनाएको हो।प्राधिकरणले आफ्नो
आदेशको पालना गर्नु सेवा
प्रदायकको कर्तव्य हुने र सेवा
प्रदायकले त्यस्तो निर्देशनको
पालना नगर्दा दूरसञ्चार ऐन,
२०५३ बमोजिम प्राधिकरणबाट
कारबाही हुने उल्लेख गरेको छ।२०५३ बमोजिम प्राधिकरणबाट
कारबाही हुने उल्लेख गरेको छ।केही सेवा प्रदायकले सरकारी
निर्णयको अवज्ञा गरेका बताउँदै
तत्काल निर्देशन कार्यान्वयन गरी
प्राधिकरणलाई जानकारी गराउन
अनुरोध गरेको छ।यसअघि कार्तिक २७ गते
सरकारले सामाजिक सद्भाव
विधोलिने गतिविधि बढिरहेको
निष्कर्ष निकाल्दै सामाजिक
सञ्जाल 'टिकटक' बन्द गर्ने निर्णय
गरेको थियो।पारिवारिक संरचना,
सामाजिक सम्बन्धलाई
खल्बल्याउने गरी टिकटकबाट
लगातार प्रचारप्रसार भइरहेका
छन्, यसलाई नियन्त्रण गर्न
तत्कालका लागि 'टिकटक' बन्द
गर्ने निर्णय गरेको सरकारका
प्रवक्ता एवं सञ्चार तथा सूचना
प्रविधिमन्त्री रेखा शर्माले जानकारी
दिएकी थिइन्।

विधिपूर्वक गोवर्द्धन पूजा गरियो

काठमाडौं, २८ कार्तिक (रासस)।

यमपञ्चक अर्थात् तिहारको
चौथो दिन मंगलबार गोवर्द्धन,
बलि, गोरु, हली एवं कृषकको
पूजा आज गरी मनाइएको छ।आँगनमा लिपपोत गरी
गाईको गोबरको पर्वत बनाई
त्यसलाई गोवर्द्धन पर्वत मानेर
पूजा आराधना गरिएको हो।
द्विपर युगमा भगवान् श्रीकृष्णले
हत्केलाले गोवर्द्धन पर्वत उचाली
गोकुलवासीलाई मुसलधारेवर्षाबाट बचाएको सम्भ्रानामा
गोवर्द्धन पर्वतको पूजा गर्ने
प्रचलन बसेको हो।कार्तिक शुक्ल प्रतिपदाका
दिन यो पर्व मनाइन्छ। गोवर्द्धन
पूजा प्रतिपदाका दिन सूर्योदय
भएका दिन गर्नुपर्ने शास्त्रीय
मान्यता रहेको धर्मशास्त्रविद् एवं
नेपाल पञ्चाङ्ग निर्णायक
विकास समितिका सदस्य प्रा डा
देवमणि भट्टराईले राससलाई
जानकारी दिनुभयो। भगवान्विष्णुको आज्ञा अनुसार कार्तिक
कृष्ण त्रयोदशीदेखि कार्तिक
शुक्ल द्वितीयासम्म मर्त्यलोकको
शासन गर्ने अधिकार बलिराजाले
पाएको पौराणिक मान्यता छ।
दानमा कहलिका राजा बलिले
नै भलो होस् भनेर भैलो र 'देउ
शिर रे' भनी देउसी खेल्ने
परम्पराको सुरुवात गरेको
विश्वास छ। यसै आधारमा
मंगलबार बलिको पनि पूजा

बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

मंगलमय शुभकामना

२०८० सालको शुभ दिपावली
एवं छठ पर्वको पुनित अवसरमा

सुस्वास्थ्य, दिर्घायु,

शान्ति र

अमनचयनको

कामना गर्दै सम्पूर्ण

शेयर सदस्य,

कर्मचारी, नगरवासी,

जिल्लावासी एवं देशवासीमा

हार्दिक मंगलमय शुभकामना

न्यक्त गर्दछौं।

मुपेन्द्र प्रसाद यादव

अध्यक्ष तथा

समाज सुधार बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

संचालक समिति परिवार

राजविराज ८, सप्तरी

शुभ दीपावली

मंगलमय शुभकामना

२०८० सालको शुभ दिपावली
एवं छठ पर्वको पुनित अवसरमा

सुस्वास्थ्य, दिर्घायु,

शान्ति र

अमनचयनको

कामना गर्दै सम्पूर्ण

नगरवासी,

जिल्लावासी एवं

देशवासीमा हार्दिक मंगलमय

शुभकामना न्यक्त गर्दछु।

इसाद अन्सारी

युवा नेता

नेपाली कांग्रेस

शुभ दीपावली

तिहारमा खर्चको व्यवस्थापन

कृष्णहरि बास्कोटा

काठमाडौं, २८ कात्तिक (रासस) ।

यतिबेला नेपाली दोस्रो महान चाड तिहारको हर्षोल्लासमा रमाइरहेका छन् । चाडपर्व भन्नेवित्तिकै हर्षोल्लास, भेटघाट, मीठो खानपानसँगै आर्थिक पक्ष पनि जोडएर आउने गर्दछ । हाम्रा चाडपर्व विस्तारै खर्चला र भड्किला बन्दै जाँदा धेरैलाई खर्चको व्यवस्थापन गर्नु त्यति सजिलो पनि हुँदैन । भर्खरै सकिएको दसैं पर्वले पनि निकै नै खर्च गराएको छ । तिहारमा पनि कसरी खर्चको व्यवस्थापन गर्ने भन्ने धेरैको चासोको विषय हुन सक्दछ । यसका केही विकल्पका बारेमा यहाँ उल्लेख गर्न खोजिएको छ ।

तिहारको दक्षिणा

तिहारमा आफूना दिदीबहिनीलाई दक्षिणामा केही दिनुपर्छ । यसमा दिदीबहिनीले गरेको खर्चमा कमी हुन नदिने सोच एकप्रकारले उत्तम मानिन्छ । तथापि, आफ्नो हैसियतभन्दा ठूलो रकम दक्षिणास्वरूप दिने चलनमा सुधार गर्नुपर्छ । दिदीबहिनीभन्दा दाजुभाइको आर्थिक हैसियत उच्च भएमा मनकारी भएर दक्षिण दिन सकिन्छ । तर, दिदीबहिनीको तुलनामा दाजुभाइको आर्थिक हैसियत कमजोर भएमा अरुलाई देखाउने प्रयोजनका लागि बढी दक्षिणा दिनु हुँदैन । दिदीबहिनी र दाजुभाइ सबै उमेरले पाका छन् र ती सबै छोराबहारी वा छोरीज्वाइँमा आश्रित छन् भने ती पाका उमेरका मानिसलाई नै सोधेर दक्षिणाको रकम निर्धारण गर्नुपर्छ । तिनको चित्त दुखाउनु हुँदैन ।

दिदीबहिनी र दाजुभाइ साना उमेरका छन् र सबै व्यवस्थापन अभिभावकले गरिदिनुपर्ने भए दक्षिणामा सय/पचास रुपैयाँको व्यवस्था गर्नुपर्छ । यसबाट बालमनोविज्ञानमा चाडपर्वमा नचाहिँदो तडकभडक गर्नुहुँदैन र फजुल खर्च हुनुहुँदैन भन्ने ज्ञान जागृत हुनेछ । नगदको सट्टा वस्तु वा सामग्री दक्षिणाका रूपमा दिने भए दिदीबहिनीलाई सोधेर खरिद गर्नु राम्रो हुन्छ । दाजुभाइलाई पनि टिकामा अनावश्यक खाद्यवस्तु दिनुको सट्टा उनीहरूको

आवश्यकता बुझेर कुनै मालवस्तु उपहारमा दिनु राम्रो हुन्छ । दक्षिणालाई नभई दिदीबहिनी तथा दाजुभाइबीचको सम्बन्धलाई महत्त्व दिनुपर्छ । एअर्कामा दीर्घायु, सुस्वास्थ्य र उत्तरोत्तर प्रगतिको कामना नै सबैभन्दा ठूलो दक्षिणा वा उपहार हुन सक्दछ ।

अनपेक्षित उपहार

यथार्थमा तिहारको टिकामा आफूना दाजुभाइलाई आफैँले मिहेनत गरी पकाएर आफैँले पस्किएर खाना खुवाउनुपर्छ । यदि आफ्नो खेती किसानी छ वा करेसावारी छ वा कौसीखेती छ भने सोही उत्पादन खुवाउनुपर्छ । वारीमा काँक्रो फलेको छ भने बजारको स्याउभन्दा काँक्रो दामी उपहार मानिन्छ । आफैँले खार्दिको गुन्द्रुक, आफैँले काटेको चाना वा आफैँले बनाएको मस्यौरा घरमा छ भने सो तरकारी किनेको परवर वा भण्टाभन्दा उत्तम मानिन्छ ।

घरमा गाईभैँसी छन् भने दाजुभाइलाई दूध, दही, घ्यू, मोही खुवाउँदा बजारमा किनेको मासुलेभन्दा बढी सन्तुष्टि दिनेछ । यसरी आफ्नो घरको, नेपालकै उत्पादन, अर्गानिक तरकारी, नेपाली खाना खुवाएर यसपटकको तिहारमा दाजुभाइलाई अनपेक्षित उपहार दिन दिदीबहिनीलाई आह्वान गर्दछु ।

दिदीबहिनीलाई उपहार

तिहारमा हात खाली गरेर टिका लगाउन सकिन्न । यसर्थ, दिदीबहिनीलाई यसपटक साविकको भन्दा फरक उपहार दिन दाजुभाइहरूलाई पनि आग्रह गर्दछु । यसर्थ, यसपटकको तिहारमा आफूलाई मनपरेको किताब उपहारमा दिन विशेष आग्रह छ । दिदीबहिनीलाई दक्षिणास्वरूप नेपालका उत्कृष्ट स्थानको भ्रमणमा लैजान सकिन्छ । दिदीबहिनीले कुनै सीप सिक्न चाहेको भए सोको प्रशिक्षण शुल्क तिरि दिन सकिन्छ, वा त्यससँग सम्बन्धित उपकरण दक्षिणामा दिन सकिन्छ ।

दिदी, भिनाजु वा बहिनीज्वाइँको ठूलो फोटो बनाएर फ्रेमिड गरी घरमा सजाई दिन सकिन्छ । यसैगरी, नेपाली कलाकृति भल्किने थाड्का, पत्थर वा काठका

कलात्मक वस्तु उपहारमा दिन सकिन्छ । दिदीबहिनीको घरमा खाली जमिन छ भने बुद्धचित्र वा रुद्राक्षलगायतको विरुवा उपहारमा दिन सकिन्छ । जे होस्, पोहोरपरार भैँ यस वर्षको तिहारमा पनि दिदीबहिनीलाई महिलाले प्रयोग गर्ने भोला, कूर्ता सुरुवाल, साडी चोला वा पछ्यौरी दिनुको सट्टा नेपाली उत्पादनको सिर्जनशील उपहार दिन आमदाजुभाइलाई उत्प्रेरित गर्दछु ।

मदिरा र पटकारहित तिहार

तिहारलाई मदिरारहित मनाउन विशेष आग्रह गर्दछु । सामान्यतः दाजुभाइले रक्सी पिएकामा खुसी मान्ने दिदीबहिनी बिरलै होलान् । यसर्थ, आफ्नी प्रिय दिदीबहिनीका लागि दक्षिणास्वरूप यसपटक 'ड्राई' अर्थात् मदिरारहित तिहार मनाउन सल्लाह दिन्छु । तिहारको मासु पचाउन मूला खाऔँ, रक्सी नपिऔँ । भाइ मसला पचाउन हिँडुल, घुमफिर गरौँ । दिदीबहिनीले प्रेमपूर्वक दिएको खानेकुरा मज्जाले खाऔँ र पचाउन उनै दिदी बहिनीसँग जमेर सुख दुःखका कुरा गरौँ ।

यसपटकको तिहारलाई पटकारहित बनाऔँ । पटका बिक्री गर्ने पसलेलाई चेटावनी दिऔँ । आफ्नो घरका केटाकेटीलाई पटका पड्काउन नहुने सन्देश जारी गरौँ । टोल छरछिमेकमा पनि यस्तो हर्कत हुन लागे हस्तक्षेप गरौँ र शान्तिपूर्ण र सभ्य समाज निर्माणका लागि सबैले प्रहरीको भूमिका निर्वाह गरौँ ।

तिहारमा के गर्ने त ?

सम्भव भए तिहारमा शाकाहारी हुने कोशिस गरौँ । मासुलाई रक्सीले पचाउने होइन, खाएपछि घुमफिर गर्न घरबाट बाहिर निस्कौँ वा आपसमा बसेर रमाइला कुरा गरेर समय बिताउन सकिन्छ । तास खेलेर समय बर्बाद गर्नुभन्दा पिड खेलेर रमाउन सकिन्छ, केटाकेटीसँग क्यारेमबोर्ड खेल्न सकिन्छ । केटाकेटीहरूसँग बसेर चिस खेल्ने, लड्ने खेल्ने गर्दा उनीहरूको बौद्धिकता पनि बढ्छ, तर बिर्सिएर पनि लंगरबूर्जा नखेलौँ । कौडा नहानौँ । तिहारका सबै दिन फरक फरक ढङ्गले परिवारसहित

खुसी हुने योजना बनाऔँ । तिहारमा कुनै पनि प्रकारको खराब कामलाई प्रश्रय नदिऔँ ।

तिहारको खानपिन

तिहारमा खानपिनमा पनि ख्याल गर्नुपर्ने हुन्छ । तिहारमा अत्याधिक मासु खाने प्रचलनलाई निषेध गर्ने पर्ने भएको छ । दाजुभाइलाई खुवाउन भनेर मासुमा बेस्सरी चिल्लो र पिरो नहालेर पनि स्वादिष्ट बनाउन सकिन्छ । मिठाई, दही, अचारलगायतका वस्तु पनि रुची नहुँदा पनि कोची कोची खाने गर्नु हुन्न । बासी खानेकुरा पटककै नखाऔँ । सामान्यतः खाना तयार गरेको चार घण्टापछि वासी हुन्छ । यस कुरालाई विचार गरी ठिक्क पकाउने र समयमै खाने गर्दा स्वास्थ्यलाई फाइदा गर्दछ ।

बिहानको खाना बेस्सरी खाइएको छ भने साँझको खाना हल्का गरी खाएमा पाचन प्रणालीलाई सजिलो हुन्छ । विश्वमा अस्वभाविकरूपमा खाना खाएर वर्षेनी करोडौँ मानिस विरामी हुने गरेका छन् । यसर्थ, एक पटक पकाउन प्रयोग भएको तेलको पुनःप्रयोग गर्नु हुँदैन । मासु खानेले

छाला र बोसोरहित मासु मात्रै खाएमा त्यसले शरिरलाई बिकार गर्दैन ।

भाइ मसलामा पर्ने काजु, किसिमिस, हाडेबदाम, छोकडालगायतका वस्तुमा फोहोर हुन सक्छ, राम्ररी पखालेर, सुकाएर खाने गर्नुपर्छ । मिठाई बनाउँदा अखाद्य रङ्गको प्रयोग गर्नु हुँदैन । त्यस्तो रङ्गमा विभिन्न रासायनिक तत्वहरू मिसाइएको हुन्छ । खाना खानुपूर्व भोक जगाउने र खाना खाएपछि पचाउने वस्तुको चक मिलाएर खाने गरेमा राम्ररी पच्ने र शरिरलाई फाइदा पुग्दछ ।

भ्रम हटाऔँ

तिहारै सबैको हो । यसर्थ, सबैले आफूले ढङ्गले यस वर्षको तिहार मनाऔँ । यो पटक जति खुसी कहिल्यै भइएन भन्ने वातावरण तयार गरौँ । दिदीबहिनी र दाजुभाइबीचको आत्मियता बृद्धि हुने काम मात्रै गरौँ । यस्मा कटुता प्रकट हुने वा सम्बन्ध चिस्सिने कुनै पनि हर्कत नगरौँ ।

तिहारमा नयाँ लुगा लगाउने पर्ने, मासु खाने पर्ने, तास जुवा खेल्ने पर्ने, मदिरा सेवन गर्ने पर्ने जस्ता कुरालाई दिमागबाट हटाऔँ ।

नेपाल संवत् नेवारहरूको मात्रै नभई सबै नेपालीको हो : प्रधानमन्त्री दाहाल

भक्तपुर, २८ कात्तिक (रासस) । प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड'ले नेपाल संवत् नेवारहरूको मात्रै संवत् नभएर नेपाल र सबै नेपालीको मौलिक संवत् हो भन्नुभएको छ । शंखधर साखा: प्रतिष्ठानले मंगलबार मध्यपुरथिमिस्थित शंखधर साखा: चोकमा आयोजना गरेको नेपाल संवत्का प्रवर्तक एवं राष्ट्रिय विभूति शंखधर साखा:को प्रतिमामा माल्यार्पण तथा मध्यपुरथिमिको मौलिक नाम शुभारम्भ कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै उहाँले सो कुरा बताउनुभएको हो ।

प्रधानमन्त्री दाहालले भन्नुभयो, "नेपाल संवत् भनेको नेवारहरूको मात्रै संवत् हो भन्ने

भ्रम रहेछ, यो संवत् नेपालीको आफ्नै मौलिक संवत् हो, सबै जातजातीको साभा संवत् हो, सिङ्गो नेपाल र नेपाली मात्रको संवत् भएकाले यो संवत्प्रति नेपालीले गर्व गर्नुपर्छ ।"नेपाल संवत्लाई स्थापित गर्न नेवार बुद्धिजीविहरूको मुख्य भूमिका रहेको चर्चा गर्दै उहाँले नेपाल संवत्लाई राष्ट्रिय संवत् बनाउन पनि उनीहरूले सङ्घर्ष गरेको बताउनुभयो । उहाँले नेपाल संवत् सामाजिक न्यायमा आधारित संवत् रहेको चर्चा गर्नुभयो । शंखधर साखा:को प्रेरणाबाट आफूले धेरै निर्णय लिएको स्मरण गर्दै प्रधानमन्त्री दाहालले भन्नुभयो, "गणतन्त्र स्थापना भएपछि मेरो नेतृत्वको पहिलो गणतान्त्रिक सरकारले नेपाल संवत्लाई राष्ट्रिय संवत्को मान्यता दिने ऐतिहासिक निर्णय गरेको हो, त्यतिबेला नेपालका गरिव किसानको ऋण मोचन गर्न ३० हजारसम्म ऋण लिएका सम्पूर्ण किसानको ऋण मिनाहा गर्ने निर्णय गर्दै, त्यो निर्णय शंखधर साखा:बाट प्रेरणा लिएर गरेको निर्णय हो ।"

उहाँले हिजो सोमवार बसेको मन्त्रिपरिषद्को बैठकले मन्त्रिपरिषद्को निर्णय र सरकारी दस्तावेजमा विक्रम संवत्सँगै नेपाल संवत् पनि उल्लेख गर्नुपर्ने निर्णय गरेको बताउँदै अब प्रत्येक कागजी प्रक्रिया एवं ठाउँमा यो संवत् कार्यान्वयनमा आउने बताउनुभयो । कार्य क्रममा संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयनमन्त्री सुदन किरातीले आर्थिक सम्बृद्धि र गरिवीको अन्त्य गर्ने नेतृत्व पुष्पकमल दाहाल नेतृत्व सरकारले गर्नुपर्छ भन्दै आजको शंखधर प्रचण्ड वनूपर्ने बताउनुभयो । शंखधर साखा: समाजवादी सांस्कृतिक नायक भएको चर्चा गर्दै मन्त्री किरातीले भन्नुभयो, "धनी र गरिव हुनु हुँदैन सबै समान हुनुपर्छ, ऋणी र साहु हुनु हुँदैन भन्ने मान्यता राख्दै गरिवको ऋण मोचन गर्ने शंखधर

शान्तपूर्वक, शिष्टतापूर्वक तिहार मनाउन सकिन्छ । दक्षिणा लिँदा वा दिँदा नोटलाई जथाभावी फोहोर नगरौँ । देखासिकी गरेर फजुल खर्च नगरौँ । सबैले आफ्नो सोचमा रुपान्तरणको प्रयास गर्न सकिएमा चाडपर्व रमाइलो र सद्भावपूर्ण हुनुको साथै कसैलाई खर्चको बोझ पनि हुँदैन ।

तिहारको शुभकामना

तिहारमा सबैले सबैलाई शुभकामना आदानप्रदान गरौँ । यसले आपसी समझदारी, सम्बन्ध र सद्भाव बढाउन मद्दत पुग्दछ । तिहारपछि नयाँ उत्साह र उमङ्गका साथ काम गर्ने वातावरण निर्माण हुन सक्दछ । मानिसमा कुनै धमपान, मद्यपान, लागूऔषध सेवन वा अन्य खराब बानी भए यस वर्षको तिहारपछि त्यस्तो बानी त्यागी आफ्नो जीवनलाई नै नयाँ बाटोतिर लैजाने अवसर हुन सक्दछ । कुनै नयाँ काम गर्ने सोच छ भने यस वर्षको तिहारदेखि सो पुनित कार्यको आरम्भ गर्न सकिन्छ । (लेखक नेपाल सरकारका पूर्व सचिव तथा राष्ट्रिय सूचना आयोगका पूर्व प्रमुख आयुक्त हुनुहुन्छ)

साखा वर्गीय र जातीय मुक्तिका पक्षपातीसमेत रहेकाले अब प्रचण्ड नेतृत्व सरकारले आर्थिक सम्बृद्धि र गरिवी अन्त्य गर्दै आजको शंखधर प्रचण्ड वनूपर्छ ।" उहाँले संस्कृति, पर्यटन मन्त्रालयले शंखधरको नाममा पुरस्कार स्थापना गर्ने घोषणा गर्नुभयो ।

कार्य क्रममा बागमती प्रदेशका पशुपक्षी मन्त्री डा राजेन्द्रमान श्रेष्ठले नेपाल संवत्लाई व्यावहारिक रूपमा सरकारी कामकाजमा लागू गर्ने सङ्घीय सरकारको निर्णय स्वागतयोग्य रहेको भन्दै बागमती प्रदेश सरकारले पनि नेपाल र तामाड भाषालाई कामकाजी भाषाको रूपमा लागू गर्ने निर्णय गरेको बताउनुभयो । राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीका अध्यक्ष रवि लामिछानेले नेपाल संवत् नेपालको आफ्नो मौलिक संवत् भएको भन्दै आफ्नो पार्टीले पनि यसलाई कार्यान्वयनमा ल्याउने बताउनुभयो । इतिहासको संरक्षणमा जोड दिँदै उहाँले भन्नुभयो, "जसलाई देख्यो उसैको नाममा चोक, पार्क, गल्ली सडकको नामकरण गर्ने प्रचलन बढेको छ, यसले हाम्रो इतिहास मेटिन्छ, त्यसैले इतिहासलाई जीवन्त राख्न, जथाभावी नामकरण गर्ने बेतित्थिको अन्त्य गर्न मौलिक नाम र इतिहासलाई जोगाउनु पर्छ ।"

कार्य क्रममा नेपाली कांग्रेसका सहमहामन्त्री भीष्मराज आङ्गदेवेले नेपालको मौलिक पहिचान खोज्नु र स्थापित गर्नु जरुरी रहेको बताउनुभयो । कार्य क्रममा मध्यपुरथिमि नगरपालिकाका प्रमुख सुरेन्द्र श्रेष्ठले मध्यपुरथिमिले चार सय ५० वटा मौलिक नाम, ठाउँ पहिचान गरेको बताउँदै त्यस्ता मौलिक नामलाई टोलटोलमा स्थापित गर्ने बताउनुभयो ।

प्रतिष्ठानका पूर्व अध्यक्ष श्यामकृष्ण मानन्धरले साखा:को बाँकी तीन पृष्ठमा

डा. ललन प्रसाद राँनियार

Dr. Lalan Prasad Rauniyar

MBBS (BPKIHS) Dharan, MD Paediatrics (BPKIHS) Dharan, NMC Reg. No. : 13338

कन्सलटेन्ट बाल रोग विशेषज्ञ

डा. सन्तोष प्रसाद शाह

Dr. Santosh Prasad Sah

MBBS (T.U.), MD Internal Medicine (NAMS, Bir Hospital Kathmandu) NMC Reg. No. : 15019

कन्सलटेन्ट फिजिसियन

डा. यमेश यादव

Dr. Yamesh Yadav

MBBS (T.U.), MS (Nobel Medical College, K.U.) General and Laproscopic Surgeon NMC Reg. No. : 16392

जेनरल सर्जन

डा. सरोज कुमार साह

Dr. Saroj Kumar Sah

MBBS, MS Orthopaedics (BPKIHS) Dharan Fellowship in Hand Surgery (CMC Vellore) NMC Reg. No. : 13288

हाड जोर्नी, नशा तथा बाथ रोग विशेषज्ञ

डा. जयन्ती यादव

Dr. Jayanti Yadav

M.B.B.S. MD (Obstetrician and Gynaecologist)

हाल कार्यरत गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल राजविराज NMC Reg No. : 15312

बरिष्ठ स्त्री तथा प्रसूती रोग विशेषज्ञ

सम्पर्क :

कृताञ्जली मेडिकल हॅल

राजविराज

Mo. No : 9842830252, 9804605569

सबै मुस्ताडवासीका लागि कोरला नाका खुला

म्याग्दी, २८ कात्तिक (रासस) ।

मुस्ताडको सबै स्थानीय तहका वासिन्दा कोरला नाका भएर चीनको (नेचुङ-लिजी) बजार आवत जावत गर्न पाउने भएका छन् ।

यसअघि चीनको सिमानामा रहेको मुस्ताडको लोमान्थाङ र लोघेकर दामोदरकुण्ड गाउँपालिकाका वासिन्दाका लागि मात्रै कोरला नाका भएर चीन जान पाउने अनुमति थियो ।

चार वर्षपछि खुलेको कोरला नाकाबाट मुस्ताडका सबै पाँच वटै स्थानीय तहका वासिन्दालाई आवतजावत गर्न दिने दुई देशका जनप्रतिनिधि र सुरक्षा अधिकारीहरूबीच सोमबार सहमति भएको लोमान्थाङ गाउँपालिकाका अध्यक्ष टसी नर्वु गुरुङले जानकारी दिनुभयो । “कोरला नाकाको उद्घाटनपछि भएको बैठकमा हामी (नेपाल) पक्षबाट मुस्ताडका सबै वासिन्दालाई कोरला नाकामा सिमापारको अनुमतिको व्यवस्था गर्न प्रस्ताव गरेका थियौं,” उहाँले भन्नुभयो “चिनियाँ पक्षले हाम्रो प्रस्तावमा सहमति जनाएपछि मुस्ताडको वारागुड मुक्तिक्षेत्र, घरपभोङ र थासाङ गाउँपालिकाका वासिन्दाहरूले पनि प्रस्थान अनुमतिपत्रको आधारमा कोरला नाकाबाट चीन आवत जावत गर्न पाउने भएका छन् ।”

यसअघि जिल्ला प्रशासन कार्यालय मुस्ताङले लोमान्थाङ र

लोघेकर दामोदरकुण्ड गाउँपालिकाका नौ सय ८० जनालाई कोरला नाकाबाट चीन प्रस्थान प्रवेशपत्र वितरण गरेको थियो । सहमतिपछि गृह मन्त्रालय र स्थानीय तहहरूसँग समन्वय गरेर थप पालिकावासीलाई प्रस्थान प्रवेशपत्र वितरणको प्रक्रिया अघि बढाउने प्रमुख जिल्ला अधिकारी जनकराज पन्तले जानकारी दिनुभयो ।

कोरला नाकामा पहिलो चरणमा चीनसँग सिमाना जोडिएको लोमान्थाङ र लोघेकर दामोदरकुण्ड गाउँपालिकाका वासिन्दाले प्रवेश अनुमतिपत्रको आधारमा चीनको नेचुङ-लिजीसम्म व्यापार, व्यवसायका लागि नियमित आवत जावत थालेका छन् ।

कोरोना महामारी फैलिएपछि विसं २०७६ देखि कोरला नाका पूर्णरूपमा बन्द भएको थियो । त्यसअघिको वर्ष कोरला नाकामा वर्षमा दुई पटक अन्तरदेशीय व्यापार मेला हुने गरेको थियो । विसं २०३२ देखि कोरला नाका आवत-जावतमा कडाइ गरिएको थियो ।

विसं २०५८ सम्म रोकतोका नरहेको सीमा विसं २०५९ देखि चीनले तारबार गरेर मेला बाहेकको अवधिमा बन्द गर्दै आएको थियो । कोरला नाका नियमित सञ्चालन र सबै मुस्ताडवासीलाई आवत जावतको व्यवस्था भएपछि स्थानीयलाई सहज भएको लोघेकर दामोदरकुण्ड गाउँपालिकाका अध्यक्ष

राजु विष्टले जानकारी दिनुभयो । दैनिक उपभोग्य, निर्माण सामग्री, लत्ताकपडा लगायत सामग्री सस्तोमा आयात गर्न पाएका उहाँले बताउनुभयो । चीनको नेचुङ-लिजी काउन्टी पार्टी सचिव साओएई, काउन्टी म्याजेस्ट्रेड लुवु सिरिन, सहायक काउन्टी तहका सबै कार्यकर्ता, भन्सार, सीमा निरीक्षण, परराष्ट्र मामिला कार्यालय, जन सुरक्षा ब्यूरो, वाणिज्य ब्यूरो, सीमा नियन्त्रण र बन्दरगाह व्यवस्थापन समितिका अधिकारीहरूको उपस्थितिमा सोमबार दिउँसोदेखि नाका खोलिएको थियो ।

सो अवसरमा नेपाल तर्फबाट प्रतिनिधि सभा सदस्य योगेश गौचन थकाली, गण्डकी प्रदेशका उद्योग पर्यटन, वन तथा वातावरणमन्त्री दिपेन्द्रबहादुर थापा, पोखरा महानगरपालिकाका प्रमुख धनराज आचार्य, प्रदेश सांसद नम्बु गुरुङ, प्रमुख जिल्ला अधिकारी जनकराज पन्त उपल्लो मुस्ताडको लोघेकर र लोमान्थाङ गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधिलगायतको उपस्थित रहेको थियो ।

दुवै सररकारका प्रतिनिधिको उपस्थितिमा नाका खोलिएको हो । कोरला नाकाको ढोका खुल्ला भएको पहिलो दिन चिनले लोमान्थाङ र लोघेकर दामोदर कुण्ड गाउँपालिकाका वासिन्दाहरूलाई एक लाख किलोग्राम खाद्यान्न,

लत्ताकपडा र दैनिक उपभोग्य सामग्री उपहार दिएको छ ।

प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल ‘प्रचण्ड’को चीन भ्रमणका क्रममा चीनले कोरलालगायत नेपालका १४ व्यापारिक नाका सञ्चालनको तयारी गरेको जनाएको थियो ।

लोमान्थाङका जनप्रतिनिधि र सशस्त्र बोर्डर आउट पोष्ट (विओपी)को रोहवरमा यही कात्तिक २५ गते चीनले दशगजा क्षेत्रको नेपाली भूमिमा पाँच प्रिफेव कन्टेनर जडान गरिएको छ । कोरला नाकाको चीनतर्फ स्थायी संरचना छन । नेपालमा थिएनन् ।

चार हजार मिटरभन्दा बढी उचाइको नाकामा नेपाली सुरक्षाकर्मी र भन्सारका कर्मचारीका लागि नेपालको अनुरोधमा चीनले ‘प्रिफेव कन्टेनर’ उपलब्ध गराएर जडान गरिएको हो । चार वटा खाट राख्न सकिने कन्टेनरभित्र १० जनासम्म अटाउन सक्छन् । चीनले उपलब्ध गराएको कन्टेनरमा सुरक्षा निकायको टोली र कोरलानाका जाने पर्यटक प्रतिकूल मौसम हुँदा आश्रय लिन सक्नेछन् ।

नेचुङ सशस्त्र प्रहरी बलको (विओपी)को भवन निर्माण भएको छ । जोमसोमदेखि कोरला नाकासम्म दुई लेनको कच्ची सडकको पहुँच पुगेको छ । चीनले नाकासम्म पक्की सडक र सुविधा सम्पन्न भवन बनाएको जनाइएको छ ।

स्वास्थ्य बीमाले धानेको भरतपुर अस्पताल

चितवन, २८ कात्तिक (रासस) । यहाँको सङ्घीय सरकारी भरतपुर अस्पतालको मुख्य आम्दानीको स्रोत स्वास्थ्य बीमा बनेको छ ।

अस्पताल सञ्चालन गर्न अस्पताल विकास समितिले बीमाको भर पर्नुपर्ने अवस्थाको सिर्जना भएको हो । अस्पतालमा आउने विरामीमध्ये ७० प्रतिशत स्वास्थ्य बीमाका हुने गर्दछन् । उनीहरूको आम्दानीले अस्पतालको खर्च धान्ने गरेको छ । त्यसो त थोरै सङ्ख्यामा सङ्घीय सरकारको दरबन्दीमा रहेका चिकित्सक कर्मचारी छन् । ठूलो सङ्ख्या अस्पताल विकास समितिमार्फत् नियुक्त भएका चिकित्सक कर्मचारी छन् । उनीहरूको तलबलगायत सुविधा बीमामार्फत् आउने रकमको भरमा हुने गरेको छ ।

अस्पतालका प्रमुख मेडिकल सुपरिटेन्डेन्ट डा श्रीराम तिवारीका अनुसार अस्पतालमा कूल चिकित्सक कर्मचारीको सङ्ख्या एक हजार एक सय पाँच जना छन् । तीमध्ये नेपाल सरकारका स्थायी कर्मचारी एक सय ५४ जना मात्रै रहेका छन् । त्यसका अतिरिक्त आमा सुरक्षा कार्यक्रमका १५ जना, पोषण पुनःस्थापना कार्यक्रमका नौ जना, एआरटी कार्यक्रमका एक जना, ओसिएमसी कार्यक्रमका दुई जना, तालिम सहायक एक जनाको नेपाल सरकार र दातृ निकायले तलबभत्ता उपलब्ध गराउँछन् ।

सरसफाई तथा सुरक्षा गार्डतर्फका एक सय ९६ जना कर्मचारीको एक वर्षको रु पाँच करोड ६४ लाख भन्दा बढी खर्च हुने गरेको छ । सरकारले वर्षको रु दुई करोड ६३ लाख मात्रै पठाउँदै आएको छ । बाँकी रकम विकास समितिको आम्दानीबाट खर्च हुने

गरेको छ । एक वर्षमा रु ५० करोडभन्दा बढी रकम विकास समितिमार्फत् तलब भत्ताका अतिरिक्त नियमित अस्पताल सञ्चालनमा खर्च हुने गरेको छ । यसको मुख्य स्रोत स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम हो ।

भरतपुर अस्पतालमा विसं २०७४ भदौ १ गतेदेखि बीमा कार्यक्रम सुरु भएको हो । अस्पतालका स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम ईन्चार्ज लीलाधर पौडेलका अनुसार गत आर्थिक वर्षमा बीमा कार्यक्रममार्फत् दावी भुक्तानी रु ५२ करोड ५३ लाख भएको थियो । यसवर्ष रु एघार करोड भन्दा बढी भुक्तानी भइसकेको छ । बीमाबाट भुक्तानी हुन बाँकी रु पच्चीस करोड नाघेको छ । पौडेलका अनुसार दैनिक एक हजार दुई सयभन्दा बढी पोलिसी स्वास्थ्य बीमा बोर्डमा पठाउने गरिएको छ । यो सरदर हिसाब गर्दा दैनिक रु २० लाखभन्दा माथि हुने गरेको छ ।

अस्पतालमा बीमा कार्यक्रम लागू भएपछि गत आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्म रु एक अर्ब ३२ करोड ७९ लाख ८९ हजार तीन सय ९९ दावी भुक्तानी भएको छ । यो अवधिमा अस्पतालले सात लाख ७५ हजार एक सय ५१ वटा दावी पेस गरेको थियो । पौडेलको भनाइमा दैनिक सबैभन्दा बढी दावी गर्ने भरतपुर अस्पताल पहिलो हो । त्यसो त अस्वीकृत कम हुने अस्पतालमा पनि यही अस्पताल पर्ने गरेको छ ।

अस्पतालमा चितवन बाहेक नवलपरासी, तनहुँ, गोरखा, मकवानपुर, धादिङलगायत जिल्लाका विभिन्न पालिकाका नागरिकले पहिलो सेवा विन्दुका रूपमा भरतपुर अस्पताललाई लिएका छन् । त्यसो त २२ वटा भन्दा बढी जिल्लाबाट बीमाका

रिफरल विरामी आउने गरेको पौडेल बताउनुहुन्छ ।

स्वास्थ्य बीमा बोर्डले प्रविधिलाई पूर्णरूपमा सुदृढीकरण गराउन नसक्दा दावी प्रक्रियामा अप्ठ्यारो भएको गुनासो आउने गरेका छन् । अस्पतालका प्रमुख मेडिकल सुपरिटेन्डेन्ट डा तिवारी समयमा दावी भुक्तानी नगर्दा अस्पताल सञ्चालनमा अप्ठ्यारो पर्ने र यसको प्रभाव सेवाग्राहीमा हुने बताउनुहुन्छ ।

बीमाको नीति पाँच वर्षयता एउटै भएको भन्दै तिवारीले समयसापेक्ष परिवर्तन गर्नुपर्ने बताउनुभयो । सम्पन्न र विपन्नको एउटै पोलिसीभित्र पर्दा समस्या हुने गरेको गुनासो छ । अस्पताल विकास समितिका अध्यक्ष राजु पौडेल ७० प्रतिशत विरामी बीमाको हुने गरेको बताउनुहुन्छ । एकै दिन अस्पतालको बहिरङ्ग सेवामा तीन हजार हाराहारीसम्म विरामी आउने गर्दछन् ।

पौडेलले १८ जना कर्मचारी स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम व्यवस्थापनमा खटिएको जानकारी दिनुभयो । अस्पताल आएका

नेपाल संवत् ...

योगदानलाई नेपालभरिने प्रचार गर्ने अभियान सुरु भएको बताउनुभयो । उहाँले शंखधरको प्रतिमालाई देश विदेशमा स्थापना गर्ने अभियान सञ्चालन भएको भन्दै नेपालका २२ ठाउँमा र अमेरिकाको बाल्टिमोरमासमेत साखाको प्रतिमा स्थापना गरेको बताउनुभयो । प्रतिष्ठानका अध्यक्ष ज्ञानराम श्रेष्ठले ११४३ वर्ष अगाडि शंखधर साखाःले चलाएको नेपाल संवत् हटाइ राणाहरूले भारतको विक्रम संवत् लागू गरेको चर्चा गर्दै नेपाल संवत् ११०० मा सुरु भएको भिन्तुना आन्दोलनबाट

विरामीलाई कसरी सहज उपचार दिन सकिन्छ, भन्नेतर्फ विकास समिति लागेको उहाँले बताउनुभयो । विकास समितिको आम्दानीको भरमा भौतिक पूर्वाधारदेखि तलब भत्तासम्म खुवाउनु परेको उहाँको भनाइ छ ।

विकास समितिको आम्दानीमध्ये ठूलो हिस्सा बीमाबाट आउने गरेको छ । अस्पतालमा आएका विरामीको स्वास्थ्य परीक्षणदेखि औषधि खरिदसम्म सहजता बनाउन अस्पतालले काम गरिरहेको पौडेलले बताउनुभयो । फार्मसीमा बीमाले तोकेका सबै औषधि दिने गरी काम भइरहेको उहाँ बताउनुहुन्छ ।

बीमाका विरामीलाई सहजता तुल्याउन काउन्टरमार्फत् चेक गरी तुरुन्त औषधि दिने, अन्तरङ्ग र आकस्मिकमा चौबीसै घण्टा बीमामार्फत् औषधि दिने गरिएको छ । अस्पतालमा एमआरआई र क्याथलियाव जडान गर्न लागिएको भन्दै पौडेलले यससँगै अन्त्येवबाट आएका विरामीको सङ्ख्या घट्ने

बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

आजसम्म आइपुग्दा ठूलो उपलब्धि हासिल भएको बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा प्रधानमन्त्रीले दाहालले मध्यपुरथिमिका मौलिक नामहरू समेटिएको शिलापत्र अनावरण र शंखधर बुलेटिन विमोचन गर्नुभएको थियो । त्यसअवसरमा नेपाल समाचारपत्रका प्रबन्ध सम्पादक दिरेकलाल श्रेष्ठ र नेपाल संवत्को एप्स निर्माण गर्ने सौनक रञ्जीतकारलाई सम्मान गरिएको थियो । त्यसै गरी शंखधर पदकसहित सङ्गीतकार रामकृष्ण दुवाल, अभियन्ता गणेश सायमी र नारायण किलम्बुलाई सम्मान गरिएको थियो ।

विश्व समाचार

भारतमा सुरु भत्किएको स्थानमा तेस्रो दिन पनि उद्धार कार्य जारी

देहरादुन (भारत), २८ कात्तिक (रासस/एएफपी) ।

उत्तरी भारतमा एक सयभन्दा बढी उद्धारकर्मीहरूले मङ्गलबार तेस्रो दिन पनि निर्माणाधीन सडक सुरु भत्किएपछि सुरुभित्र फसेका मजदुरहरूलाई बचाउन सङ्घर्ष गरिरहेका छन् । हिमाली राज्य उत्तराखण्डमा एक्सकाभेटरहरूले आइतबार विहानैदेखि सुरुभित्र फसेका ४० जना जीवित मजदुरहरूका लागि बाहिर निस्कने अर्को सुरु निर्माणका लागि भग्नावशेषहरू पन्छाइरहेका छन् । “हाम्रो सबैभन्दा ठूलो सफलता भनेको हामीले मजदुरहरूसँग सम्पर्क स्थापित गरेका छौं र अक्सिजन र खानाको आपूर्ति सम्भव भएको छ”, उत्तरकाशी जिल्लाका शीर्ष सरकारी अधिकारी अभिषेक रुहेलाले भन्नुभयो, “उनीहरू बाँच्नका लागि जे आवश्यक पर्छ त्यो गरिँदछ ।” सुरुमा अक्सिजन पुर्याउने काम भइरहेको र मजदुरहरूलाई सुक्का फलफूलजस्ता साना सामग्री उपलब्ध गराइरहेको उहाँले बताउनुभयो । सुरु भत्कलगतै सरकारी उद्धार टोलीहरूले जारी गरेको तस्बिरहरूमा फराकिलो सुरुमा फोहरका थुप्रोहरूले अवरुद्ध बनाएको देखाइएको छ । सुरुको छतबाट भाँचिएका धातुका बारहरू र कर्डीकटाका स्त्यावहरू अगाडि पसेका छन् । टोलीले फसेका मजदुरलाई बाहिर निकाल्ने मार्ग चौडा बनाउन ९० सेन्टिमिटर (करिब तीन फिट) चौडाइ भएको स्टिल पाइप चलाउन ठूलो मेसिनको प्रयोग गरिरहेको सरकारी राजमार्ग तथा पूर्वाधार कम्पनीले बताएको छ । उत्तरकाशी र यमुनोत्री दुई पवित्र हिन्दू मन्दिरलाई जोड्नका लागि सिल्व्यारा र डन्डालगाउँ सहरीचको चार दशमलव पाँच किलोमिटर सुरु निर्माण भइरहेको थियो । यो सुरु प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीको सडक परियोजनाको एक हिस्सा हो । उक्त परियोजनाको उद्देश्य केही प्रख्यात हिन्दू तीर्थस्थलहरू र चीनसँग सीमा जोडिएका क्षेत्रहरूबीचको यात्रा अवस्थामा सुधार गर्नु रहेको छ । भारतमा ठूला पूर्वाधार आयोजनामा दुर्घटना हुनुलाई सामान्य मानिन्छ । गत जनवरीमा पारिस्थितिकीरूपमा कमजोर उत्तराखण्डमा अचानक आएको बाढीमा कम्तीमा दुई सय जनाको मृत्यु भएको थियो । सो वेला विज्ञहरूले आंशिकरूपमा अत्यधिक विकासका कारण यस्तो विपत्ति आएको बताएक थिए ।

पछिल्ला आक्रमणबाट प्रभावित १००० भन्दा बढी शरणार्थीहरू युगान्डा प्रवेश

कम्पाला, २८ कात्तिक, (रासस-सिन्धवा) ।

संदिग्ध सहयोगी प्रजातान्त्रिक बल (एडीएफ) विद्रोहीहरूले भर्खरै आक्रमण गरेपछि प्रजातान्त्रिक गणतन्त्र कङ्गो (डीआरसी) बाट १,००० भन्दा बढी शरणार्थीहरू युगान्डा भागेको स्थानीय मानवीय संस्थाले जनाएको छ । युगान्डा रेड क्रस सोसाइटी (युआरसीएस) ले सोमबार राति शरणार्थीहरू युगान्डाको पश्चिमी क्षेत्र बुन्डिबुग्योको सीमावर्ती जिल्लाबाट प्रवेश गरेको बताएको छ । बुन्डिबुग्योका अधिकारीहरूले उनीहरूलाई बुन्डिबुग्योको बुबुकवाङ्गा ट्रान्जिट सेन्टरमा राखिएको जानकारी दिएका छन् । उनीहरूलाई सरकार र अन्य साभेदारहरूले मानवीय सहायता प्रदान गर्न सक्ने प्रवक्ता इरेन नाकासिताले जनाएका छन् । नाकासिताले शरणार्थीको आगमनको अभिलेख विधिवत रूपमा दर्ता गरिएको थियो भने, घाइतेहरूलाई तत्काल प्राथमिक उपचार प्रदान गरिएको थियो ।

बुर्किना फासो नरसंहारमा करिब १०० जनाको मृत्यु

अबुजा नाइजेरियो, २८ कात्तिक, (रासस-एएनआई) ।

पश्चिम अफ्रिकी देश बुर्किना फासोमा भएको नरसंहारमा करिब १०० सर्वसाधारणको मृत्यु भएको छ । युरोपेली संघको कूटनीतिक सेवामा सोमबार जनाए अनुसार बुर्किना फासोको उत्तर-मध्य क्षेत्रको जाओन्गो गाउँमा भएको नरसंहारमा महिला र बालबालिका सहित करिब एक सय सर्वसाधारणको मृत्यु भएको खबर छ । जाओन्गो गाउँ बोल्सा शहरबाट करिब ६० किलोमिटर टाढा छ । घटनाको कारण र संलग्नता बारे अहिलेसम्म कुनै जानकारी सार्वजनिक भएको छैन । अभियोजक साइमन ग्यानुओले बताए अनुसार अहिलेसम्म घटनाको यथेष्ट प्रमाण भेटिएको छैन । बुर्किना फासो सन् २०२२ को जुलाईदेखि सैनिक शासनको अधीनमा छ । सैन्य अधिग्रहण पछि जन्टाले सुरक्षालाई प्राथमिकता दिएको छ तर इस्लामवादी समूहहरूलाई नियन्त्रण गर्ने संघर्षरत छ । विभिन्न किसिमका आतङ्ककारी आक्रमणबाट सयौं नागरिकको मृत्यु भएको छ । बुर्किना फासो हिंसाको केन्द्रबिन्दु बनेको छ । अल कायदा र इस्लामिक स्टेटसँग सम्बन्धित इस्लामवादी समूहहरूका गतिविधि विशाल सहेल क्षेत्रमा फैलिएको छ । एम्नेस्टी इन्टरनेशनलका अनुसार गरिब राष्ट्रको ठूलो भाग “युद्ध अपराध र मानवअधिकार उल्लङ्घन गर्ने” सशस्त्र समूहहरूको घेराबन्दीमा छ । यसै वर्षको अप्रिलमा छुट्टाछुट्टै गाउँहरूमा कम्तीमा ४४ जनाको ज्यान गएको थियो । जुन जन्टा अधिकारीहरूले इस्लामवादी आतङ्कवादीहरूलाई दोष लगाएका थिए । अप्रिलमा नै सैन्य पोशाकमा सशस्त्र व्यक्तिहरूले सोही क्षेत्रको एउटा गाउँमा गरेको आक्रमणमा १३६ जना नागरिक मारिएका थिए ।

पाकिस्तानबाट ५ हजार ५०० भन्दा बढी अफगान शरणार्थी स्वदेश फर्किए

काबुल, २८ कात्तिक, (रासस-सिन्धवा) ।

सोमबार ५ हजार ५०० भन्दा बढी अफगान शरणार्थीहरू स्वदेश फर्किएका छन् । अफगानिस्तानको शरणार्थी र स्वदेश फिर्ता मामिला मन्त्रालयले मङ्गलबार सार्वजनिक गरेको तथ्याङ्क अनुसार तोखाम र स्पिन बोल्दाक नाक हुँदै ५ हजार ६ सय ४० शरणार्थी स्वदेश फर्किएका हुन् । त्यस्तै, सोमबार ३ हजारभन्दा बढी अफगान शरणार्थी इरानबाट फर्किएको पनि मन्त्रालयले जनाएको छ । तथ्याङ्क अनुसार २५ लाख अफगान शरणार्थी पाकिस्तानमा बस्दै आएका छन् भने उस्तै सङ्ख्यामा इरानमा रहेको बताइएको छ । विगत दुई महिनामा ४ लाख भन्दा बढी अफगान शरणार्थीहरू मातृभूमि फर्किएका छन् । अफगानिस्तानको कामचलाउ प्रशासनले हिउँद याममा फर्किएकाहरूलाई अस्थायी आश्रय सहित आवश्यक सुविधा उपलब्ध गराउने जनाएको छ ।

घोषिन यादव उत्थान मञ्चको १३ औ साधारण सभा सम्पन्न

दैनिक समाचारदाता पोर्ताहा, २८ कात्तिक ।

घोषिन यादव उत्थान मञ्च नेपालको १३ औ साधारण सभा तथा शुभकामना आदान प्रदान कार्यक्रम मंगलबार यहाँ सम्पन्न भएको छ ।

गोवर्धन पूजाको अवसरमा घोषिन यादव उत्थान मञ्च नेपालले सप्तरीको पोर्ताहमा आयोजना गरेको कार्यक्रममा साधारण सभा तथा शुभकामना आदानप्रदान सम्पन्न भएको हो ।

कोशी प्रदेश सभा सदस्य

रामदेव अरगरिया यादवको प्रमुख अतिथीमा सम्पन्न भएको कार्यक्रममा घोषिन यादव उत्थान मञ्चका केन्द्रीय महासचिव राजेश कुमार गोडाहानले एक लाख १८ हजार ९ सय ४० पैसाको आयव्याय प्रस्तुत गरेका थिए ।

घोषिन यादव उत्थान मञ्च नेपालका केन्द्रीय अध्यक्ष सोभित लाल पधैया यादवको अध्यक्षता सम्पन्न भएको कार्यक्रममा डा. नागेन्द्र प्रसाद कोडगिया यादव, डा. जयप्रकास मधुवान

यादव, मञ्चका पुर्व सचिव मनोज तेथवार यादव, सुसिला मंगरदैता, छेदी अरगरिया, चितरन्जन सढोक, बिनोद रोहिता लगायतकाले अवसरमा शुभकामना मन्त्रव्य व्यक्त गरेका थिए ।

घोषिन यादव उत्थान मञ्च नेपालका केन्द्रीय अध्यक्षसोभित लाल पधैया यादवद्वारा कोशी प्रदेश सभा सदस्य रामदेव अरगरिया यादव लाई दोसाला ओढाएर सम्मान गरेका थिए ।

मंगलमय शुभकामना

२०८० सालको शुभ दिपावली एवं छठ पर्वको पुनित अवसरमा सुस्वास्थ्य, दिर्घायु,

शुभ दीपावली

शान्ति र अमनचयनको कामना गर्दै सम्पूर्ण शेयर सदस्य, कर्मचारी, नगरवासी,

जिल्लावासी एवं देशवासीमा हार्दिक मंगलमय शुभकामना न्यक्त गर्दछौं ।

विश्वनाथ मण्डल

अध्यक्ष

तथा

जन ज्योति कृषि सहकारी संस्था लिमिटेड

संचालक समिति परिवार

राजविराज ८, मलेठ, सप्तरी

विधिपूर्वक ...

आराधना गरिएको छ ।

प्राचीनकालदेखि नै गोरुले कृषिकर्मका लागि खेत, बारी जोतेर महत्वपूर्ण योगदान गर्दै आएको छ । महादेवको वाहनको रूपमा समेत पूजिने गोरु (साँढे) लाई मंगलबार पूजा गरी मीठा मीठा खानेकुरा दिए वर्षभर खुसी भएर कृषि कर्ममा सहयोग गर्ने विश्वास छ । यसैगरी गोरु जोत्ने हलिलाई पनि आज घरमा बोलाएर टीका रक्षणासहित मीठा कुरा खान दिइन्छ । यसैले आजको दिनलाई हल तिहार पनि भनिन्छ ।

वर्षभर कृषि कर्म गर्ने कृषकलाई पनि आज पूजा गरी मीठा मीठा खानेकुरा खान दिइएको छ । तिहारमा काग,

ककुर, गाई, गोरु, हल, कृषकलाई पूजा गर्नुले कामका आधारमा कसैलाई भेदभाव नगरी सबैको महत्व रहेको सांस्कृतिक रूपमा अर्थ दिने धर्मशास्त्रविद् प्रा डा रामचन्द्र गौतम बताउनुहुन्छ । यसरी वैदिक सनातन धर्मले सबैको महत्व भएको दर्शन अङ्गालेको पनि उहाँले सुनाउनुभयो ।

स्वास्थ्य बीमाले ...

बताउनुभयो । बीमा भएका केहीले अनावश्यक रूपमा परीक्षण गर्न दबाव दिने, औषधि माग गर्ने, एक व्यक्तिले अर्काको पोलिसी प्रयोग गर्नेजस्ता समस्या रहेको उहाँको भनाइ छ । बीमा कार्यक्रम लागू भएसँगै विरामीले सहज उपचार पाएको र रोग पालेर बस्नु नपरेको उहाँ बताउनुहुन्छ ।

चाडपर्वलाई पारिवारिक भेटघाटको अवसरका रूपमा प्रयोग गरौं ।
हाम्रा साँस्कृतिक पर्वहरूको जगेर्ना गरौं । ।

चाडपर्वमा अनावश्यक खर्च नगरौं ।
मद्यपान र जुवातासजस्ता विकृतिको अन्त्य गरौं । ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

मंगलमय शुभकामना

२०८० सालको शुभ दिपावली एवं छठ पर्वको पुनित अवसरमा सुस्वास्थ्य, दिर्घायु,

शुभ दीपावली

शान्ति र अमनचयनको कामना गर्दै सम्पूर्ण शेयर सदस्य, कर्मचारी, नगरवासी,

जिल्लावासी एवं देशवासीमा हार्दिक मंगलमय शुभकामना न्यक्त गर्दछौं ।

सचिन्द्र दास

अध्यक्ष, तथा

जनमुखी बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.
राजविराज ४, सप्तरी, परिवार

मंगलमय शुभकामना

२०८० सालको शुभ दिपावली एवं छठ पर्वको पुनित अवसरमा सुस्वास्थ्य, दिर्घायु,

शुभ दीपावली

शान्ति र अमनचयनको कामना गर्दै सम्पूर्ण शेयर सदस्य, कर्मचारी, नगरवासी,

जिल्लावासी एवं देशवासीमा हार्दिक मंगलमय शुभकामना न्यक्त गर्दछौं ।

शत्रुघन प्रसाद गुप्ता

अध्यक्ष, तथा

नेपाल सहकारी संस्था लि.
राजविराज ३, सप्तरी, परिवार

